

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

СХВАЛЕНО

вченою радою Одеського
національного медичного
університету
від «_____» _____ 2026 р.
Протокол № _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

в.о. Ректора Одеського національного
медичного університету
_____ Станіслав ШНАЙДЕР
Введено в дію наказом ОНМедУ
«_____» _____ 2026 року № _____

ПОЛОЖЕННЯ

**про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній
та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів
Одеського національного медичного університету**

1. Загальні положення

1.1 Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників Одеського національного медичного університету (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-ІХ, «Про авторське право і суміжні права», «Про захист персональних даних», Статуту Одеського національного медичного університету (далі - Університету, ОНМедУ), Положення про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти в ОНМедУ, відповідно до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету та інших нормативних актів державного та локального характеру.

1.1¹ У разі суперечності між цим Положенням та нормами законодавства України застосовуються норми законодавства України.

1.2 Положення визначає процедуру перевірки наукових та навчальних текстів здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників Університету з використанням інформаційної системи StrikePlagiarism (ТОВ «Плагіат», Україна, а у разі необхідності – інших систем) на наявність запозичень із текстів, що присутні в базах даних Університету, текстових базах інших закладів вищої освіти і у всесвітній мережі Інтернет. Система запобігання та виявлення академічного плагіату поширюється на наукові та навчально-методичні праці співробітників Університету, здобувачів вищої освіти Університету усіх рівнів навчання.

1.2¹ Обробка, зберігання та передача матеріалів, поданих для перевірки на академічний плагіат, здійснюються відповідно до Закону України «Про захист персональних даних». Доступ до матеріалів перевірки та звітів подібності мають виключно уповноважені особи Університету в межах виконання своїх посадових обов'язків.

1.3 Основними завданнями є:

- визначення порядку запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та навчально-методичних роботах здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників Університету;

- підвищення якості виконання наукових та навчально-методичних робіт, коректного цитування використаних матеріалів, опублікованих раніше робіт;

- дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань;

- сприяння самостійності та оригінальності під час написання навчальних, наукових та навчально-методичних робіт;

- формування відповідального ставлення до належного цитування та доброчесного використання систем штучного інтелекту.

1.4 Положення є невід’ємною частиною системи забезпечення якості освітньої та наукової діяльності в Університеті, а також системи забезпечення академічної доброчесності в ОНМедУ.

1.5 Особа вважається такою, що дотримується принципів академічної доброчесності, доки інше не буде встановлено у порядку, визначеному законодавством України та цим Положенням.

2. Основні поняття та терміни

2.1 У Положенні використовується наступна термінологія у таких значеннях:

Автор (автори) – фізична особа (або група осіб, авторський колектив), творчою працею якої (яких) створено певну наукову (навчально-методичну) роботу, її частину, розділ, фрагмент.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) чужого твору, результатів наукової (творчої) діяльності, тексту, ідей, даних або інших результатів інтелектуальної діяльності під власним іменем без належного посилання на автора та/або джерело запозичення.

Академічний текст – авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, атестаційної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших наукових та навчально-методичних праць.

Звіт подібності – документ, що містить інформацію про текстові запозичення, знайдені в аналізованому документі/творі/роботі, та джерела таких запозичень, який генерується автоматично системою виявлення збігів/ідентичності/схожості на основі порівняння авторського тексту із базами системи внутрішньої бібліотеки, базою академічних текстів Університету, відкритими інтернет-джерелами.

Кваліфікаційна робота (бакалаврська, магістерська) робота – це самостійне наукове дослідження здобувача вищої освіти, що виконується на завершальному етапі навчання за освітньо-професійною або освітньо-науковою програмою і передбачає проведення дослідницько-пошукових дій на основі опанованих за весь період навчання загальних та фахових компетентностей.

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня доктора філософії (PhD) або доктора наук - це спеціально підготовлена наукова праця (дисертація), яка виконується особисто здобувачем, має наукову новизну, теоретичне та практичне значення, і подається для публічного захисту з метою отримання відповідного наукового ступеня.

Конфлікт інтересів - суперечність між приватними інтересами особи та її службовими, представницькими або професійними повноваженнями, що може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень.

Науковий результат – нове наукове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень чи аналітичної (аналітико-синтетичної) обробки та систематизації відомих наукових фактів, тверджень та результатів, зафіксоване на носіях інформації. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проекту нормативно-правового акту, нормативного документу тощо.

Оприлюднення твору – здійснене розкриття публіці за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права та (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо.

Самоплагіат - повторне оприлюднення автором власних раніше опублікованих результатів, текстів або їх частин без належного посилання на попереднє джерело та без обґрунтованої необхідності такого повторного використання.

Система виявлення збігів/ідентичності/схожості – це програмно-апаратний комплекс для порівняльного аналізу текстових документів на предмет наявності збігів/ідентичності/схожості порівняно із текстами, що розміщено в Інтернеті, репозитаріях, базах даних тощо.

Генеративні системи штучного інтелекту – програмні засоби, моделі або сервіси, здатні автоматично генерувати текст, зображення, аудіо, відео, програмний код, аналітичні матеріали або інший контент на основі введених користувачем запитів.

Твір – будь-яка інформація, отримана внаслідок наукової, навчально-методичної або іншої діяльності конкретної особи (або у співавторстві), опублікована на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному веб-сайті Університету або інших закладів вищої освіти України та інших країн (монографія, підручник,

навчальний посібник, стаття, тези, препринт, автореферат і дисертаційна робота тощо).

Унікальність твору (роботи, матеріалу) – співвідношення (у відсотках) матеріалу, що не має збігів з іншими публікаціями, до загального об'єму матеріалу.

Фабрикація - вигадкування даних, результатів досліджень або фактів, що використовуються в освітньому процесі чи науковій діяльності.

Фальсифікація - свідоме викривлення, зміна або маніпуляція даними, матеріалами, результатами досліджень чи іншою інформацією.

Цитата – порівняно короткий уривок із наукового, методичного або будь якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування іншою особою у своєму творі з метою зробити свої твердження більш зрозумілими, зафіксувати аналогічні рішення для подальшої модернізації, продемонструвати попередні результати досліджень інших авторів або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

2.2 Законом України «Про академічну доброчесність» передбачені наступні **види порушень академічної доброчесності**

- 2.2.1. відчуження авторства;
- 2.2.2. академічний плагіат;
- 2.2.3. приписування авторства;
- 2.2.4. самоплагіат;
- 2.2.5. фабрикація;
- 2.2.6. фальсифікація;
- 2.2.7. недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом;
- 2.2.8. недоброчесне оцінювання;
- 2.2.9. несамостійне виконання завдання;
- 2.2.10. недозволена допомога;
- 2.2.11. академічний саботаж;
- 2.2.12. схиляння до порушення академічної доброчесності;
- 2.2.13. інституційні порушення академічної доброчесності;
- 2.2.14. порушення доброчесності під час проведення біомедичних та клінічних досліджень, зокрема:
 - фабрикація або фальсифікація клінічних даних;
 - викривлення статистичних результатів;
 - недостовірне декларування результатів дослідження;
 - використання недійсних або відсутніх документів етичного схвалення;
 - порушення вимог біоетики та належної клінічної практики;
 - маніпуляція медичними зображеннями, результатами візуалізації, гістологічними матеріалами або іншими даними біомедичних досліджень;
 - порушення вимог належної клінічної практики (GCP);

- порушення принципів належної лабораторної практики (GLP);
- порушення принципів належної наукової практики (Good Research Practice);
- порушення принципів Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації.

2.3 Виділяють наступні різновиди плагіату:

- копіювання та видання роботи, виконаної іншим автором, за свою без внесення в неї жодних змін;
- дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;
- внесення незначних правок скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів в них тощо) та без належного оформлення цитування;
- представлення суміші власних і запозичених аргументів без належного цитування;
- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту без посилання на автора (першоджерело). Сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь якої авторської наукової праці, збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет;
- подання недостовірних відомостей про автора, його наукові здобутки або академічний статус;
- несанкціонований переклад і подання перекладеного тексту як свого власного без посилання на першоджерело
- оприлюднення твору під псевдонімом особи, яка не є автором цього твору;
- видання під своїм ім'ям твору, створеного в співавторстві з іншими особами, без зазначення їхніх прізвищ;
- використання генеративних систем штучного інтелекту для створення вигаданих джерел, фальсифікації результатів дослідження, автоматичного генерування академічного тексту без належної авторської участі та без декларування такого використання.

Окремим видом фальсифікації вважається недоброчесна модифікація, редагування або маніпуляція науковими зображеннями, мікрофотографіями, результатами візуалізації, гістологічними препаратами або іншими ілюстративними матеріалами дослідження.

Не вважається самоплагіатом використання автором власних раніше опублікованих результатів у дисертаціях, монографіях або інших академічних творах за умови дотримання вимог законодавства України та академічних стандартів цитування.

2.4 Дотримання вимог академічного письма учасниками освітнього процесу в ОНМедУ передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими

освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;

- попередження здобувачів вищої освіти про плагіат та його наслідки на самому початку навчання, під час спеціальних семінарів та навчальних занять, через роз'яснення у навчально-методичних посібниках.

3. Запобігання академічному плагіату

Відповідно до законодавства України про освіту та академічну доброчесність (зокрема, Закону України «Про освіту» та базових нормативних актів) в ОНМедУ впроваджують комплексну систему заходів для запобігання плагіату.

3.1. Створення нормативно-правової бази :

Кодекс академічної доброчесності (<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/Kodeks-akademichnoi-etiki-ta-vzaiemin-universitetskoj-spilnoti-ONMedU-zi-zminami.pdf>)

Положення про академічну доброчесність (<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2026/04/Polozhennja-pro-akademichnu-dobrochesnist-v-ONMedU.pdf>)

Положення про кваліфікаційну роботу (https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/04/1_Polozhennja-pro-kvalifikacijnu-robotu-v-ONMedU.pdf)

а також чіткі інструкції щодо оформлення наукових робіт. Кожен студент, викладач та науковець має бути ознайомлений із цими правилами через офіційний сайт.

3.2. Автоматизована перевірка текстів (антиплагіатні системи)

Обов'язковим етапом є перевірка за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення (StrikePlagiarism).

3.3. Формування культури академічної чесності (просвітницька робота):

- Введення до навчальних планів обов'язкових освітніх компонентів з метою підвищення обізнаності щодо цінностей принципів та правил академічної доброчесності.

- Проведення воркшопів, семінарів та тренінгів щодо правил цитування та уникнення ненавмисного плагіату.

- Популяризацію використання міжнародних стилів оформлення посилань (APA, MLA, Chicago тощо).

3.3¹ Використання генеративних систем штучного інтелекту в освітній та науковій діяльності допускається виключно з дотриманням вимог академічної доброчесності, авторського права та цього Положення.

3.4. Оприлюднення наукових і кваліфікаційних робіт в репозиторії ОНМедУ.

3.4¹ Оприлюднення академічних текстів у репозиторії ОНМедУ здійснюється з дотриманням вимог законодавства України про авторське право, захист персональних даних та академічну доброчесність.

3.5. Інститут рецензування та відповідальність керівників.

Контроль за дотриманням вимог академічної доброчесності здійснюється шляхом багаторівневої перевірки наукових та навчальних робіт. Наукові керівники та рецензенти несуть відповідальність у межах своїх посадових обов'язків та за наявності вини щодо належної організації перевірки робіт.

3.6. Діяльність Комісії з академічної доброчесності (onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/Polozhennja-pro-Komisiju-z-pitan-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etiki-akademichnih-vzaiemin-v-ONMedU.pdf)

До складу входять викладачі, науковці та представники студентського самоврядування. Цей орган колегіально розглядає випадки звинувачень у плагіаті, проводить внутрішні розслідування та ухвалює рішення щодо накладання академічних стягнень (від повторного проходження курсу до відрахування або позбавлення наукового ступеня).

3.6¹ Член Комісії не бере участі у розгляді матеріалів у разі наявності конфлікту інтересів, зокрема якщо він є науковим керівником, консультантом, співавтором роботи або перебуває у відносинах прямої підпорядкованості із особою, щодо якої проводиться перевірка.

3.7 Наукові керівники і наукові консультанти в обов'язковому порядку повинні ознайомлювати із цим Положенням здобувачів вищої освіти та молодих науковців на усіх етапах виконання наукових та навчальних робіт, контролювати та попереджувати факти академічного плагіату.

4. Порядок виявлення академічного плагіату

4.1 Виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти під час здійснення освітньої та наукової діяльності здійснюється передусім викладачами (в межах дисциплін, які вони викладають) та керівниками письмових (магістерські (кваліфікаційні), курсові, наукові, реферати, есе тощо) робіт.

Факти порушення академічної доброчесності співробітниками Університету виявляються передусім посадовими особами, зокрема керівництвом структурних підрозділів, спеціалізованих вчених рад, оргкомітетів конференцій, редакцій наукових журналів тощо.

Виявлення Комісією щодо запобігання академічного плагіату ОНМедУ порушення академічної доброчесності (п. 2.2) у дисертації та/або у наукових публікаціях, у яких представлені основні наукові результати дисертації, є

підставою для розгляду питання щодо відмови у присудженні наукового ступеня відповідно до вимог законодавства України та з урахуванням висновків Комісії.

4.2 Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається цим Положенням та Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті.

4.3 Перевірку на академічний плагіат здійснює Комісія щодо запобігання академічному плагіату ОНМедУ (далі - Комісія).

4.3¹ Особа, щодо якої здійснюється перевірка на наявність академічного плагіату, має право:

- ознайомлюватися з матеріалами перевірки;
- отримувати копії звітів подібності;
- надавати письмові пояснення;
- бути присутньою під час розгляду питання Комісією;
- користуватися допомогою представника;
- подавати додаткові матеріали та заперечення.

4.3² Особі, щодо якої здійснюється перевірка, надається строк не менше п'яти робочих днів для подання письмових пояснень та заперечень.

4.3³ Обов'язок доведення факту порушення академічної доброчесності покладається на Університет. Усі сумніви щодо доведеності порушення тлумачаться на користь особи, стосовно якої здійснюється перевірка.

4.4 Голову Комісії та склад Комісії затверджує ректор ОНМедУ (терміном на 3 роки).

4.4¹ Засідання Комісії є правомочним за участю не менше двох третин її складу.

4.4² Рішення Комісії приймаються відкритим голосуванням простою більшістю голосів присутніх членів Комісії.

4.4³ У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос Голови Комісії.

4.4⁴ Засідання Комісії можуть проводитися у очній, дистанційній або змішаній формі із забезпеченням належної ідентифікації учасників та фіксації прийнятих рішень.

4.4⁵ Рішення Комісії оформлюється протоколом та повинно містити:

- встановлені обставини;
- оцінку доказів;
- мотиви відхилення доводів та пояснень особи, щодо якої проводилась перевірка;
- обґрунтування висновків;
- посилання на норми законодавства та локальних актів Університету.

4.4⁶ Член Комісії зобов'язаний заявити самовідвід у разі наявності конфлікту інтересів або інших обставин, що можуть вплинути на його неупередженість.

4.4⁷ Комісія у своїй діяльності керується принципами:

- законності;

- об'єктивності;
- неупередженості;
- добросовісності;
- конфіденційності;
- пропорційності;
- поваги до прав і свобод людини.

4.5 Перевірці на оригінальність підлягають:

- дисертаційні роботи та автореферати здобувачів наукових ступенів кандидата та доктора наук, доктора філософії на етапі їх підготовки до попередньої експертизи на фаховому семінарі та для подальшого розгляду Спеціалізованої вченої ради;

- наукові публікації (статті в наукових журналах), монографії, розділи монографії (для колективних монографій), тези доповідей науково-практичних конференцій;

- кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти ступеню «бакалавр», «магістр» за 14 діб до захисту;

- навчально-методичні праці (підручники, навчально-методичні посібники), які вимагають рекомендації Вченої ради університету, подаються на засідання Вченої ради університету не менш ніж за 10 днів до засідання;

- навчально-методичні праці (методичні рекомендації до лекцій, до практичних, семінарських, лабораторних занять, до самостійної роботи здобувачів з дисциплін: п. 4 переліку досягнень у професійній діяльності, визначених п. 38 ліцензійних умов провадження освітньої діяльності), що розміщуються в електронному репозиторії ОНМедУ, які вимагають рекомендації Вченої ради університету або Вченої ради факультету. Документи подаються на засідання Вченої ради університету або факультету не менш ніж за 10 днів до засідання (разом з Декларацією щодо оригінальності тексту підготовленої (виконаної) наукової/навчальної роботи);

- рукописи наукових статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або організаційних комітетів заходів наукового і науково-методичного спрямування (конференцій, конгресів тощо) ОНМедУ на етапі верстки за участі секретарів наукових видань;

4.6 Офіційному зверненню автора передуює розгляд дисертаційної роботи (монографії, навчально-методичної роботи) науковим керівником, а також її обговорення на засіданні кафедри, де працює автор. Текст остаточного варіанту роботи, підтверджений підписом наукового керівника, подається до Комісії із:

- Декларацією щодо оригінальності тексту підготовленої (виконаної) наукової/навчально-методичної роботи та щодо використання генеративних систем штучного інтелекту - у разі використання таких систем. (Додаток 1);

4.7 До розгляду приймаються паперовий варіант роботи та її електронний варіант у форматах: DOC, DOCX, ODT, RTF, PDF, PPT або PPTX.

За підготовку файлу роботи, що підлягає перевірці, відповідає автор (автори) цієї роботи.

4.8 Наукова робота надається повністю, починаючи з титульного аркушу і закінчуючи переліком цитованої літератури, примітками та всіма додатками до основного тексту (рисунок, таблиці тощо).

4.9 Під час підготовки файлу роботи забороняється використовувати будь-які методи обманювання сервісів перевірки на академічний плагіат, зокрема забороняється:

- заміна текстових символів на візуально ідентичні зображення;
- заміна окремих букв одного алфавіту на аналогічні за написанням букви іншого алфавіту;
- вставка додаткових текстових символів, які візуально не видимі.

4.10 Автор роботи або інша відповідальна особа (головний редактор наукового журналу тощо) передає електронний та паперовий варіанти Голові або Секретарю Комісії разом із заявою.

4.11 Комісія протягом 10 робочих днів з моменту офіційного звернення автора розглядає представлену роботу на відсутність академічного плагіату, про що складається Висновок, який підписують Голова та Секретар Комісії (Додаток 2).

4.11¹ Матеріали перевірки, звіти подібності, пояснення осіб, протоколи та рішення Комісії зберігаються Університетом не менше п'яти років відповідно до вимог законодавства України про захист персональних даних та організацію діловодства.

4.11² Доступ до матеріалів перевірки надається виключно уповноваженим особам з дотриманням вимог законодавства України про захист персональних даних та принципу конфіденційності.

4.12 У випадку первинного виявлення академічного плагіату в поданій на розгляд науковій роботі Комісія складає відповідну Довідку та рекомендує автору доопрацювати роботу та надати її для повторної експертизи. Автору повинно бути надано розумний строк для усунення недоліків та повторного подання роботи на перевірку. Після цього робота проходить процес здійснення заходів з перевірки на академічний плагіат повторно. У разі незгоди автора, Комісія інформує службовою запискою безпосереднього керівника автора.

4.12¹ У разі виявлення незначних порушень академічної доброчесності Комісія може рекомендувати проведення роз'яснювальної роботи, доопрацювання тексту або проходження додаткового навчання з академічного письма без застосування заходів академічної відповідальності.

4.13 У разі повторного виявлення факту академічного плагіату Комісія може ініціювати перед ректором Університету розгляд питання щодо недопущення кваліфікаційної роботи до захисту з урахуванням характеру порушення, обсягу запозичень, форми вини та пояснень автора та неможливості опублікування монографії, навчально-методичного посібника або іншого виду академічного тексту у відкритому друці. Університет застосовує відповідні заходи академічної відповідальності, які визначені у цьому Положенні та Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті.

4.14 Будь-яка особа, яка виявила академічний плагіат у науковій або навчально-методичній праці співробітника Університету, чи в дисертації, поданій до захисту до Спеціалізованої вченої ради Університету, має право звернутися до Комісії з письмовою заявою.

4.14¹ Анонімні звернення щодо можливих порушень академічної доброчесності можуть враховуватися виключно як інформаційний привід для ініціювання попередньої перевірки без автоматичного відкриття провадження щодо порушення академічної доброчесності.

4.14² Під час розгляду матеріалів щодо можливих порушень академічної доброчесності Університет забезпечує дотримання принципу конфіденційності та захисту персональних даних.

4.14³ Забороняється будь-який тиск, переслідування або дискримінація осіб, які добросовісно повідомили про можливі порушення академічної доброчесності.

4.15 Заява стосовно виявлення академічного плагіату розглядається на засіданні Комісії, яка приймає відповідний висновок.

5. Відповідальність за академічний плагіат

5.1 Автор (автори), науковий керівник, консультант та керівник структурного підрозділу несуть відповідальність у межах своїх посадових обов'язків та за наявності вини щодо дотримання вимог академічної доброчесності.

5.2 Здобувачі вищої освіти та керівники кваліфікаційних робіт (дипломної, дисертаційної) несуть персональну дисциплінарну відповідальність за недопущення академічного плагіату. Відповідальність в разі виявлення академічного плагіату в монографії та навчально-методичному посібнику несе автор або автори, які є співробітниками Університету.

5.3 Керівник кваліфікаційної роботи несе відповідальність за її перевірку у встановлені терміни, контролює процес доопрацювання роботи здобувачем та повторної перевірки на академічний плагіат.

5.4 Відповідальність за виявлення академічного плагіату у дисертаційних дослідженнях, у разі їх захисту, несуть наукові установи та заклади вищої освіти, на засіданні яких відбувся захист.

5.5 Відповідальність за друк статей, поданих до збірників наукових праць або наукових журналів, у яких виявлений академічний плагіат, несуть їх головні редактори.

5.6 У разі виявлення академічного плагіату у науковій роботі, авторами якої є співробітники іншого закладу вищої освіти України, Комісія власною Довідкою має інформувати керівника закладу вищої освіти України про виявлення академічного плагіату.

5.7 Види та форми відповідальності у разі виявлення академічного плагіату регламентовані у Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті

(<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2026/04/Polozhennja-pro-akademichnu-dobrochesnist-v-ONMedU.pdf>)

Класифікація здійснюється Комісією з урахуванням обставин конкретної справи.

5.8. Не вважаються порушенням академічної доброчесності технічні помилки, описки, неточності оформлення цитування або інші ненавмисні порушення, які не призвели до привласнення чужих результатів інтелектуальної діяльності та були добровільно усунуті автором.

6. Санкції за порушення академічної доброчесності

6.1 Заходи академічної та дисциплінарної відповідальності застосовуються з урахуванням принципів пропорційності, індивідуального підходу, характеру порушення, форми вини, наслідків порушення та попередньої поведінки особи.

Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника, вченого:

6.2. Заходи у межах притягнення до академічної відповідальності:

виключення зі складу вченої ради, інших колегіальних органів управління закладу освіти, наукової установи з позбавленням права бути членом відповідного органу на строк від одного до трьох років;

позбавлення права участі в атестації здобувачів ступеня вищої освіти, наукового (освітньо-творчого) ступеня на строк від одного до трьох років;

позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років;

позбавлення права бути науковим керівником, творчим керівником, науковим консультантом здобувачів вищої освіти (здобувачів ступеня доктора наук) на строк від одного до трьох років;

позбавлення права бути керівником та/або відповідальним виконавцем наукових досліджень та/або наукових проектів на строк від одного до трьох років;

заборона претендувати на присвоєння педагогічного (вченого) звання на строк від одного до трьох років;

виключення зі складу редакційної колегії наукового видання, заснованого закладом вищої освіти, науковою установою, з позбавленням права бути членом редакційної колегії (редакційних колегій) на строк від одного до трьох років;

відрахування здобувача наукового ступеня;

позбавлення ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації (кваліфікацій);

позбавлення наукового ступеня у випадках та порядку, передбачених законодавством України;

позбавлення вченого звання у випадках та порядку, передбачених законодавством України;

ініціювання питання позбавлення педагогічного звання;

ініціювання питання позбавлення кваліфікаційної категорії;

позбавлення нагород, відзнак, почесних звань, присуджених (присвоєних) закладом освіти, науковою установою;

6.3. Заходи у межах притягнення до дисциплінарної відповідальності:

догана;

звільнення із закладу освіти, наукової установи.

6.4. Педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник, якого притягнуто до академічної відповідальності, протягом одного року з дня набрання чинності рішенням уповноваженого органу про встановлення факту порушення ним академічної доброчесності не може подавати документи на присвоєння йому педагогічного (вченого) звання.

6.5. Санкції за порушення академічної доброчесності, що застосовуються до здобувачів освіти:

1) виховні заходи реагування:

відвідування тематичних занять (урок, лекція, курс, тренінг тощо) з академічної доброчесності та/або академічного письма;

усне попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;

письмове попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;

повторне виконання завдання;

2) заходи в межах притягнення до академічної відповідальності:

повторне проходження (виконання) відповідного освітнього компонента освітньої програми;

повторне проходження оцінювання (включаючи підсумкове оцінювання або атестацію);

позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання стипендій, грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років;

відрахування з числа осіб, які здобувають освіту за державним чи регіональним замовленням;

позбавлення пільг з оплати навчання та/або інших пільг, наданих закладом освіти, науковою установою, на строк від одного до трьох років;

позбавлення академічної стипендії на строк до одного навчального року;

виключення зі складу вченої ради з позбавленням права бути членом вченої ради на строк від одного до трьох років;

відрахування здобувача вищої освіти (крім осіб з особливими освітніми потребами).

Під час застосування заходів відповідальності щодо осіб з особливими освітніми потребами Університет забезпечує дотримання принципу недискримінації та розумного пристосування.

6.6. У разі встановлення факту академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у кваліфікаційній роботі питання щодо позбавлення відповідного ступеня вищої освіти вирішується у порядку, визначеному законодавством України.

7. Критерії оцінювання плагіату в письмових роботах

7.1 Перевірка академічних текстів здійснюється із застосуванням спеціалізованих програмних засобів виявлення текстових збігів, а також шляхом експертного аналізу змісту роботи.

7.2. Визначення оригінальності наукової роботи, яка подається для розгляду Комісії, здійснюється із застосуванням наступної орієнтовної шкали (у відсотках до загального обсягу матеріалу).

Для авторефератів та дисертацій, для монографій та рукописів наукових статей:

- 86-100 % – висока унікальність. Текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням, робота допускається до захисту або/та опублікування;
- 70-85 % – середня (задовільна) унікальність. Наявні окремі ознаки академічного плагіату. Слід пересвідчитись у наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів. Робота потребує доопрацювання та повторної перевірки;
- 51-69 % – низька унікальність. Наявні певні ознаки академічного плагіату, але матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність доопрацьованого твору;
- менше 50 % – відсутність унікальності (неприйнятний рівень). Наявні істотні ознаки плагіату. Робота відхиляється без права подальшого розгляду з відповідною довідкою Комісії.

Для магістерських кваліфікаційних робіт, рукописів підручників, тез наукових, науково-практичних конференцій та ін. робіт наукового характеру:

- 76-100 % – висока унікальність. Текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням, робота допускається до захисту опублікування;
- 56-75 % – середня (задовільна) унікальність. Наявні окремі ознаки академічного плагіату. Слід пересвідчитись у наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів. Робота потребує доопрацювання та повторної перевірки;
- 41-55 % – низька унікальність. Наявні певні ознаки академічного плагіату, але матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність доопрацьованого твору;

- менше 40 % – відсутність унікальності (неприйнятний рівень). Наявні істотні ознаки плагіату. Робота відхиляється без права подальшого розгляду з відповідною довідкою Комісії

Для навчально-методичних посібників, бакалаврських кваліфікаційних робіт та навчально-методичних розробок до лекційних/практичних занять з дисциплін, що розміщуються в електронному репозиторії ОНМедУ:

- 76-100% - висока унікальність. Текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням, робота допускається до захисту опублікування;
- 61-75% - середня унікальність. Наявні ознаки академічного плагіату. Рекомендовано перевірити наявність самоплагіату та наявність посилань на першоджерела. Робота допускається до опублікування оскільки її наукова цінність обмежена.
- 40-60 % - низька унікальність. Наявні певні ознаки академічного плагіату, але матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність доопрацьованого твору;
- Менше 40 % – відсутність унікальності (неприйнятний рівень). Наявні істотні ознаки плагіату. Робота відхиляється без права подальшого розгляду з відповідною довідкою Комісії

Остаточне рішення про прийняття чи відхилення поданого тексту приймає Комісія, це рішення обов'язково має бути аргументовано і зафіксовано в протоколі (висновку).

7.3 При перевиданні навчально-методичного/навчального посібника автор(и) мають надати комісії з питань запобігання академічного плагіату попередній висновок з протоколу засідання комісії, в якому зазначається оригінальність роботи. При перевірці перевиданих наукових праць, ті ділянки тексту, які зазначаються як плагіат та є ідентичними до матеріалу, який був в першому виданні, і який не був зазначений як плагіат, не вважати за плагіат.

Перевидання навчальних посібників, навчально-методичних посібників за умови проходження процедури перевірки на плагіат першого оригіналу тексту відбувається за рішенням та повною відповідальністю автора (або колективу авторів).

7.4 Показники систем виявлення текстових збігів мають виключно допоміжний (індикативний) характер та не є самостійною підставою для встановлення факту академічного плагіату або прийняття рішення про застосування заходів академічної відповідальності.

7.4¹ Наявність текстових збігів сама по собі не є безумовним підтвердженням академічного плагіату та оцінюється Комісією з урахуванням характеру збігів, специфіки галузі знань, коректності цитування та інших обставин.

7.5 Під час оцінювання роботи Комісія враховує:

- характер та обсяг текстових збігів;
- наявність належного цитування;
- специфіку галузі знань;
- використання усталених термінологічних конструкцій;
- співвідношення авторського та запозиченого тексту;
- характер дій особи та ступінь її добросовісності;
- використання результатів, згенерованих системами штучного інтелекту;
- інші обставини, що мають значення для об'єктивного розгляду.

7.5¹ Під час оцінювання робіт, пов'язаних із біомедичними, клінічними або експериментальними дослідженнями, Комісія може враховувати:

- наявність схвалення комісії з питань етики;
- дотримання вимог біоетики;
- відповідність принципам належної клінічної практики (GCP);
- дотримання вимог щодо захисту персональних даних пацієнтів.

У разі виникнення сумнівів щодо автентичності зображень, мікрофотографій, результатів візуалізації або інших дослідницьких матеріалів Комісія має право ініціювати проведення незалежної експертної оцінки із залученням профільних спеціалістів.

7.5² Під час підготовки та подання академічних текстів, що містять клінічні випадки або медичні дані, автори зобов'язані забезпечити деперсоналізацію інформації та дотримання вимог законодавства України щодо захисту персональних даних.

7.5³ Під час оцінювання можливих порушень академічної доброчесності Комісія враховує не лише кількісні показники текстових збігів, а й їх зміст, характер, системність, контекст використання та вплив на результати наукової або освітньої діяльності.

7.6 Не вважаються академічним плагіатом:

- належним чином оформлені цитати;
- бібліографічні посилання;
- загальноживані терміни;
- стандартизовані мовні конструкції;
- самоцитування за умови належного оформлення;
- текстові збіги, зумовлені специфікою галузі знань або вимогами до оформлення наукових робіт;
- усталені медичні, клінічні, фармакологічні та статистичні формулювання, що є загальноживаними у відповідній галузі знань.

7.7. Використання генеративних систем штучного інтелекту допускається виключно як допоміжного інструменту за умови:

- самостійної перевірки достовірності результатів;
- особистої відповідальності автора за зміст роботи;

- належного декларування використання таких систем.

7.7¹ Допускається використання генеративних систем штучного інтелекту для:

- мовного редагування тексту;
- перекладу;
- технічної допомоги у структуризації матеріалу;
- пошуку та узагальнення інформації;
- підготовки допоміжних матеріалів, за умови здійснення автором самостійного наукового аналізу, перевірки достовірності результатів та належного декларування такого використання.

7.8. Недоброчесним використанням систем штучного інтелекту вважається:

- фабрикація або фальсифікація результатів дослідження;
- створення вигаданих джерел або посилань;
- автоматичне генерування академічного тексту із подальшим поданням його як результату повністю самостійної авторської роботи без належного декларування використання генеративних систем штучного інтелекту;
- приховування факту використання систем штучного інтелекту.

7.8¹ Автор несе персональну відповідальність за:

- достовірність інформації;
- точність цитування;
- коректність посилань;
- відповідність роботи вимогам академічної доброчесності.

7.8² У разі використання генеративних систем штучного інтелекту автор зобов'язаний зазначити факт такого використання у роботі або супровідних матеріалах.

7.8³ Забороняється використання генеративних систем штучного інтелекту для:

- фабрикації або фальсифікації результатів дослідження;
- створення вигаданих джерел;
- генерації недостовірних статистичних даних;
- створення фіктивних клінічних випадків або результатів біомедичних досліджень.

7.8⁴ Приховування факту використання генеративних систем штучного інтелекту може бути підставою для оцінки дій особи на предмет порушення академічної доброчесності.

7.9 Орієнтовні показники текстових збігів можуть враховуватися Комісією під час проведення експертної оцінки роботи, однак остаточне рішення приймається виключно за результатами комплексного аналізу матеріалів.

7.10. У разі виявлення ознак академічного плагіату Комісія має право:

- рекомендувати доопрацювання роботи;
- призначити повторну перевірку;

- ініціювати розгляд питання щодо застосування заходів академічної відповідальності відповідно до законодавства України та локальних актів Університету.

7.11. Рішення Комісії повинно бути вмотивованим, містити обґрунтування встановлених висновків та оформлюватися відповідним протоколом або висновком.

7.12. Під час розгляду справ щодо академічного плагіату забезпечуються принципи:

- об'єктивності;
- неупередженості;
- пропорційності;
- конфіденційності;
- дотримання права особи на захист.

8. Порядок подання та розгляду апеляцій

8.1 У разі незгоди з результатами перевірки автор (автори) роботи, що перевірялася, має право на апеляцію. Апеляція подається особисто автором (авторами) роботи на ім'я ректора Університету у триденний термін після оголошення результатів перевірки (Додаток 3).

8.1¹ Особа, яка подала апеляцію, має право ознайомитися з матеріалами перевірки, висновками Комісії, звітами подібності та іншими матеріалами, що стали підставою для прийняття рішення.

8.2 Наказом ректора в Університеті створюється Апеляційна комісія з розгляду результатів перевірки робіт на ознаки плагіату. До складу Апеляційної комісії входять: голова комісії – проректор з науково-педагогічної (наукової) роботи; члени комісії – начальник (представник) наукового відділу, голова комісії з питань академічної доброчесності та етики академічних взаємин ОНМедУ. Залежно від специфіки питання, що розглядається, за потреби, письмовим розпорядженням голови Комісії до роботи Комісії можуть бути залучені внутрішні або зовнішні експерти з питань академічної доброчесності, з правом дорадчого голосу.

8.2¹ Член Апеляційної комісії не бере участі у розгляді справи у разі наявності конфлікту інтересів або якщо він брав участь у первинному розгляді відповідної роботи.

8.3 Апеляція розглядається Апеляційною комісією у тижневий термін з наступного дня після виходу наказу ректора про розгляд апеляції, якщо інший термін не зазначено в наказі.

8.4 Апеляційні справи розглядаються за участю як внутрішніх, так і зовнішніх експертів після повторної ретельної перевірки.

8.5 Апеляційна комісія приймає остаточне рішення з огляду на отримані документи і на основі колегіального аналізу, робить обґрунтований висновок, чи допускається робота до захисту/опублікування, чи потрібне

доопрацювання, чи містить робота ознаки академічного плагіату і необхідно вжити дисциплінарних заходів.

8.5¹ Рішення Апеляційної комісії повинно бути вмотивованим, містити опис встановлених обставин, оцінку доказів та обґрунтування прийнятого рішення.

8.5² Копія рішення Апеляційної комісії надається особі не пізніше трьох робочих днів з дня його прийняття.

8.6 Подання апеляції в межах Університету не позбавляє особу права на звернення до суду або інших уповноважених органів відповідно до законодавства України.

9. Прикінцеві положення

9.1 Це Положення затверджується Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора Університету.

9.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням Вченої ради Університету та вводяться в дію наказом ректора Університету.

9.3 Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи ОНМедУ відповідно до їх функціональних обов'язків.

9.4 Положення підлягає періодичному перегляду та актуалізації з урахуванням змін законодавства України, практики Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, розвитку цифрових технологій та систем штучного інтелекту.

ДЕКЛАРАЦІЯ
щодо оригінальності тексту підготовленої (виконаної)
наукової/навчально-методичної роботи

Я (ми),

П.І.Б. автора чи авторів (вказуються всі автори статті) зі вказанням посади та структурного підрозділу ОНМедУ декларую (-ємо), що в

тип, назва наукової або навчально-методичної роботи
на тему:

наявним є оригінальний текст, отриманий у результаті власних досліджень (клінічних спостережень), відсутні некоректні цитування, запозичання іншого тексту.

Заявляю (-ємо), що моя (наша) наукова / навчально-методична робота виконана самостійно, і в ній не міститься елементів академічного плагіату. Всі запозичання з друкованих та електронних джерел, а також із захищених раніше наукових робіт, кваліфікаційних робіт, кандидатських і докторських дисертацій мають відповідні посилання.

Заявляю (-ємо), що моя (наша) наукова/навчально-методична робота виконана

без використання

з використанням

Штучного інтелекту (*підкреслити необхідне*).

У разі використання Штучного інтелекту (ШІ) повідомляю додатково:
назва програми, платформи або інструменту ШІ _____

період або дата використання ШІ _____

стислий опис характеру застосування та розділів роботи, до яких було залучено ШІ

Інструменти ШІ використовувалися як допоміжні засоби для (*підкреслити*):

мовного редагування тексту;

покращення стилістики та читабельності;

технічного форматування;

використання стандартних програмних засобів перевірки орфографії.

Інше

Програми ШІ *не було використано* для:
формування наукової проблеми, мети та завдань дослідження;
аналізу, інтерпретації або узагальнення експериментальних, клінічних чи статистичних даних

формулювання висновків та положень, що виносяться на захист;
створення зображень, графіків, схем або ілюстрацій;
підготовки повного або переважної частини тексту наукової/навчально-методичної роботи.

Прошу Комісію щодо запобігання академічного плагіату Одеського національного медичного університету розглянути текст роботи щодо не порушення авторських прав третіх осіб відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права» та «Про академічну доброчесність». Я (ми) ознайомлений (і) з діючим «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті (зі змінами)» (2026 рік) та «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів ОНМедУ» (2026 рік), згідно з якими виявлення академічного плагіату є підставою для відмови в допуску кваліфікаційної (дисертаційної, магістерської, бакалаврської) роботи до захисту; монографії, підручника, навчально-методичного посібника, наукової статті, тез – до друку) та вживання дисциплінарних заходів.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

_____ (дата)

_____ (підпис(и))